

Program Orientacji Zawodowej oraz Doradztwa Zawodowego

Szkoła Podstawowa nr 1 im. Janusza Korczaka, 43-438 Brenna 2023/2024

Podstawy prawne:

Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty

Ustawa Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 czerwca 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych szkołach i placówkach

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 czerwca 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego

Program realizacji doradztwa zawodowego w roku szkolnym 2023/2024 opracowany został na podstawie obowiązujących przepisów prawa oświatowego oraz założeń Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.

Program uwzględnia potrzeby uczniów, rodziców i nauczycieli.

Doradztwo ma być wkomponowane w proces wychowawczy, wszyscy jesteśmy doradcami, nie tylko doradca i wychowawca, ale również rodzice i nauczyciele wszystkich przedmiotów, powinniśmy zwracać uwagę na znaczenie wartości w życiu, poznanie siebie oraz na rozwijanie kompetencji transferowalnych.

Uczeń musi wiedzieć, po co się uczy. Trzeba uczniom mówić wyraźnie (nie myśleć, że się domyślą), po co uczą się konkretnego przedmiotu szkolnego, jak może się on przydać w codziennym życiu oraz w karierze zawodowej. Również po każdej lekcji uczeń powinien mieć świadomość, że kiedyś umiejętności i wiedza wyniesione z tej lekcji przydadzą mu się w życiu, także zawodowym.

Doradztwo ma być wkomponowane w proces wychowawczy.

Doradztwo nie jest już usługą ekspercką. Doradztwo ma być „wkomponowane” we wszystkie przedmioty. Wszyscy nauczyciele na swoich lekcjach powinni realizować zagadnienia związane z doradztwem zawodowym.

Doradca, czyli każdy z nas, powinien wspierać ucznia w jego myśleniu o swojej

przyszłości zawodowej, współuczestniczyć w procesie podejmowania decyzji.

Wskazujemy mu różne możliwości, a uczeń ma dokonać wyboru, z uwzględnieniem konsekwencji.

Należy spowodować, aby uczniowie, którzy mają zaniżony poziom samooceny, podwyższyli go; którzy nie mają celu w życiu, spróbowali go odnaleźć. Warto, aby uczniów, którzy są przekonani, że nie potrafią nic w swoim życiu osiągnąć, skłonić do refleksji nad sobą.

Doradca powinien towarzyszyć uczniom w wyznaczaniu celów, które pomogą im „urządzić się w życiu”. Chcielibyśmy, żeby nie tylko każdy miał dom, samochód i jacht, ale też powinien myśleć o tym, aby nie tylko mieć, ale też być.

Przygotowujemy uczniów do uczenia się przez całe życie. Uczenie powinno im sprawiać przyjemność. Musimy ich nauczyć uczyć się, ale żeby to zrobić musimy sami doszkalać się. Powinniśmy na lekcjach podawać konkretne sposoby, jak uczyć się danego zagadnienia. Szkoła powinna nauczyć ucznia uczyć się.

Doradca powinien: kształtować postawy proaktywne, analizować różne możliwości kariery edukacyjno-zawodowej, rozpoznawać zasoby osobowe (zainteresowania, mocne strony, predyspozycje), zachęcać do doświadczenia pracy oraz przygotować uczniów do świadomych wyborów edukacyjno-zawodowych.

Cele programu:

Celem głównym programu wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego jest wspieranie uczniów w procesie podejmowania samodzielnych i odpowiedzialnych wyborów edukacyjnych i zawodowych opartych na znajomości i rozumieniu siebie, systemu edukacji oraz rynku pracy.

Celem orientacji zawodowej w klasach I–III jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

Celem orientacji zawodowej w klasach IV–VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I-VIII

Klasy I-III

Poznanie siebie

Uczeń:

- opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- opisuje, czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie

decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić,

planuje swoje działania lub działania grupy,
wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu,
próbuję samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą
Klasy IV-VI

Poznanie własnych zasobów

Uczeń:

określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

Świat zawodów i rynek pracy Uczeń:

wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;

opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;

podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;

posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;

wyjaśnia rolę pieniądza we

współczesnym świecie i jego związek z
pracą.

Rynek edukacyjny i uczenie się przez

całe życie

Uczeń:

wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;

wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;

samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie
decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;

planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

próbuję samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

VII-VIII

poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;

rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);

dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;

rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;

rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjnozawodowej;

określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;

określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

Świat zawodów i rynek pracy:

Uczeń

wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;

porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;

wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;

uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;

analizuje znaczenie i możliwości doświadczenia pracy;

wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;

dokonuje autoprezentacji;

charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;

analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;

charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji poza formalnej i nieformalnej;

określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie

decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;

określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;

identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;

planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

Cel ogólny oraz cele szczegółowe programu są spójne z celami kształcenia ogólnego, uwzględniają najważniejsze umiejętności rozwijane w ramach kształcenia ogólnego oraz zadania szkoły. Cel ogólny oraz cele szczegółowe programu orientacji zawodowej dla klas I–VIII są spójne z celami preorientacji zawodowej (przedszkole), orientacji zawodowej (klasy I–VI szkoły podstawowej) i doradztwa zawodowego w klasach VII– VIII szkoły podstawowej oraz w szkołach ponadpodstawowych.

Program może ulec modyfikacji biorąc pod uwagę zapotrzebowania uczniów oraz sytuację epidemiologiczną w kraju.

Podmioty, z którymi szkoła współpracuje przy realizacji zadań

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- szkoły ponadpodstawowe na terenie miasta,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- lokalne zakłady pracy.
- **Celem orientacji zawodowej w klasach I–III** jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

TEMATYKA GODZIN Z DORADZTWA ZAWODOWEGO W SZKOLE PODSTAWOWEJ

Klasa VII

1. Zainteresowania, pasje
2. Motywacja
3. Cechy charakteru - mocne i słabe strony
4. Temperament i jego wpływ na wybór zawodu
5. Wartości
6. Kompetencje kluczowe
7. Zawody - zmiany na rynku pracy (zawody przyszłości i przeszłości)
8. Przedsiębiorczość - czy warto być przedsiębiorczym?
9. Asertywność - komunikacja
10. Stres - jak sobie radzić z emocjami?

Klasa VIII

1. Co ma wpływ na moją dalszą drogę kształcenia?
2. Autoprezentacja
3. Lokalny rynek pracy (w tym zawody nadwyżkowe i deficytowe)
4. System szkolnictwa - ścieżki kształcenia
5. Oferta edukacyjna powiatu
6. Źródła informacji edukacyjnych
7. Zasady rekrutacji do szkół, logowanie
8. Podstawy prawne dotyczące zatrudniania osób młodocianych
9. Niebezpieczeństwa, zagrożenia, BHP
10. Indywidualna ścieżka kształcenia
11. CV i list motywacyjny - jak pisać?

Opracowała:
mgr Estera Korycińska